

Caspar Mauritius

**Programma Quo Rector Universitatis Rostochiensis Casparus Mauritius, SS.
Theol. D. ... Ad Exsequias Quas Viro ... Dn. Johanni Niebawr, I.U.Doctori Eximio
Vidua moestissima parat Ad horam primam in templo Mariano Omnes omnium
ordinum Cives Academicos ... invitat**

Rostochii: Kilius, 1650

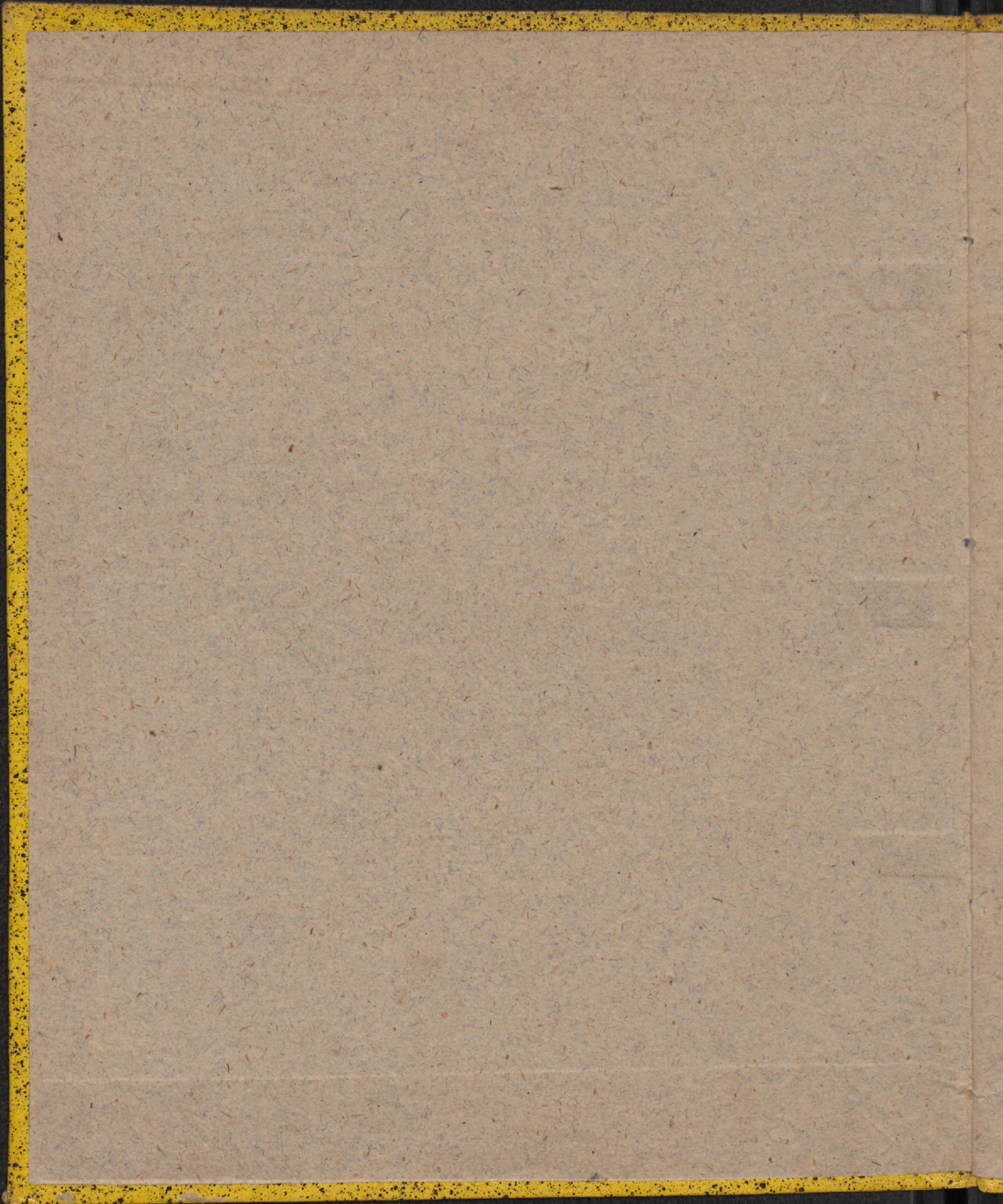
<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn776201506>

Druck Freier Zugang

Mauritius, C.,
in
J. Niebawr.
Rost. 1650.

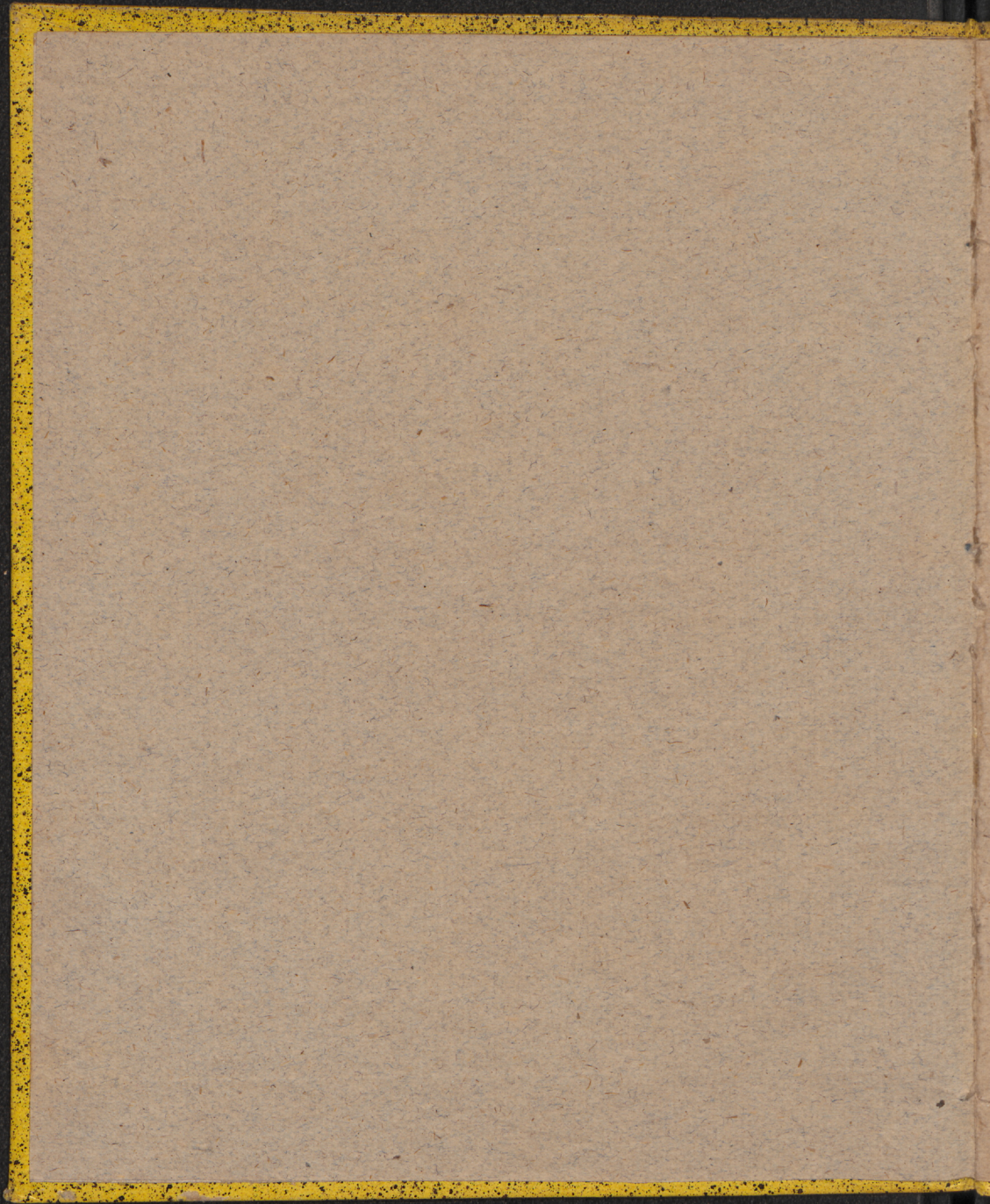

PROGRAMMA

Quo

RECTOR UNIVERSITATIS

ROSTOCHIENSIS

CASPARUS MAURITIUS,

SS. Theol. D. ejusdemq; P. P. & Ecclesiastes

Ad Exsequias

Quas

Viro Consultissimo & Clarissimo

D. N. JOHANNI

NIEBAWR, J. U. Doctori

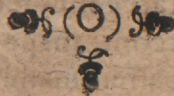
Eximio

Vidua mestissima parat

Ad horam primam in templo

Mariano

*Omnes omnium ordinum Cives Academicos offici-
ciosi & peramanter invitato*

ROSTOCHII.

Typis NICOLAI RILLII, Acad. Typogr.

Anno M. DC. L.

Uere olim Stoici, Philosophi magni nominis, qui omnia subicerent fato ineluctabili tantaq; adstricto necessitate, ut ad præcavenda, aut promovenda nostra nihil a nobis fieri posse arbitrarentur, testibus Epicteto & Seneca, quorum scripta ex ista porticu sola pæne reliqua habemus. Qua sententia stante, nullus cohortationibus aut dehortationibus, nullus præmiis, pænis nullus locus relinquitur, quæ tamen duo omnium sunt Rerum publicarum, Solone iudice, fundamenta. Mirum autem est, repertos Theologos fuisse, qui istam Rebus publicis adeo pestilentem sententiam suam facerent, imo eandem pro Religionis suæ fundamento haberent. Quæ non potest Regnorum everisiones horrendas, Regum laniernas nefandas, Rerum publicarum mutationes exitiabiles, omniumq; ordinum diras convulsiones non & moliri & emoliri. Sed hæc transierint Qui fatum in aliis rebus omnibus ad hominem spectantibus agnoscunt, nec possunt ejus vim circa terminum mortis nec volunt declinare. Terminum vitæ appello finem vitæ, quocunq; demum modo ille accidat, siue declinantis vitio temperamenti, siue alio malo, puta bello, vulnere, curis & similibus incommodis. Hunc dicunt ita esse fixum absoluto Dei, causasq; omnes causarumq; præcipientiam antegresso decreto, ut quicquid tandem homo fecerit aut non fecerit, nec mutari genus mortis, nec ejusdem hora extrahi ulla ratione aut contrahi possit. Unde consequitur, eum, qui sibi violentas affert manus, absoluto & omnes causas excludente decreto ad tantum scelus perpetrandum, adigi & tantum non cogi, quod est contra perpetuam sacræ scripturæ sententiam. Censent tamen maligni hujus fati fatales patroni, ex ipsa scriptura suæ sententiæ, depromi posse fundamenta, puta e Ps. XXXI. 16. ubi dicuntur *tempora nostra in manu Dei esse*: & Psal. XXXIX. 5, ubi *mensura dierum nostro-*

nostro-

*nostrorum certa sit mentio, ut & Psal. CXXXIX. 16. inprimis
 Job. XIV. 6 qui, præcisi sunt, inquit, dies hominis & numerus
 mensium ejus penes te est: quoniam determinationes ejus fecisti, quas
 non transgrediasur. Atq; in hoc ultimo loco firmissimum suæ
 opinionis præsidium collocant. Nam, quod dicuntur tem-
 pora nostra esse in manu Dei, & mensuram dierum nostrorū
 esse, nondum evincit absolutam terminivitæ necessitatem.
 Sed nec ex Jobo illa peti vel potest vel debet. Non debet,
 quia illi loco facem amplissimam allucent clarissima Scri-
 pturæ testimonia, quibus certæ conditioni illigatam esse
 terminum vitæ humanæ cum dictis evidentibus, tum testi-
 moniis apertissimis docetur. De quibus alias. Non potest,
 quia verba illa stant generatim de omni homine, nec aliud
 quid significant, quam esse vitam hominis cujusq; certo ve-
 lut mensium circulo inclusam & certo temporis limite & fi-
 ne eoq; angusto contineri. Quomodo Moses Psal. XC. o.
 dicit, *dies vitæ nostræ esse septuaginta annos, & si in fortitudinibus
 sit, octoginta: & David Psal. XXXIX. 6. queritur dies suos esse
 ut palmos, & ævum suum tanquam nihil coram Deo.* Quanquam
 enim vita humana pro ratione & varietate temperamenti,
 aliarumq; circumstantiarum brevior homini aut longior
 obtingere possit, definita tamen ejus duratio & certo termi-
 no circumscripta est, ultra quem humanæ conditioni non li-
 ceat progredi. Et hæc omnia recto stant talo nec *ἐξ ἄλλοθεν*
 ullo modo oppugnant. Quin etiam si locus Jobi accipiatur
 de vitæ termino, quem huic vel illi homini præ fixerit divi-
 na providentia, nondum tamen dicitur determinationem
 illam absolutè factam & sine hypothese constitutam esse.
 Digna Lyrani in hunc locum verba sunt, quæ hic legantur.
*Constitutio, inquit, termini dupliciter intelligi potest, uno modo, prout
 est in divina ordinatione, & sic termini vitæ hominis præteriri non
 possunt anticipando vel differendo, quia ejus providentia est infalli-
 bilis: alio modo, ut est in effectu exteriori, in quantum ex naturatibus*
*causis**

causis est. periodus certa vite hominis, & in aliquibus major & minor
secundum varietatem complexionis, & secundum hoc termini vite
possunt anticipari per gladium vel aliam occasionem. Hactenus Ly-
rannus, qui recte statuit Deum definivisse homini terminum
vitæ, præsciendo ea, quæ in homine arbitrii libertate prædi-
to terminum antecedunt, imo & eundem consequi possent,
si vita homini prorogaretur. Atque hinc est, quod pios sæ-
pè morte præmatura divina benignitas abripit, ne malitia
seculi præsentis corrumpantur, neu pondere ingruentium
calamitatum de statione sua dimoveantur. Quod cum aliis,
quorum exempla ubertim suppetunt, indulsisse divinam cle-
mentiam manifestius est, quam ut egeat probatione, sic an-
te paucos dies evenit Viro Clarissimo & Consulitissimo, Dn.
Johanni Niebawr / J. U. Doctorei eximio, Viro longiori vita
dignissimo, si vita præsens vera esset vita, & non potius illas
malorum, terribilis Lerna, foeda Camarina, & Βίβλος οὐ-
ρα. Natus est pie defunctus noster Butzovij, quod est Op-
pidum in Ducatu Megapolensi non ignobile, anno salutis
M. DC. VII. die XXVI. Septemb. circa horam tertiam po-
meridianam Patre *Johanne Niebawren* / Cive & Provifore
Templi ejusdem oppidi spectatissimo: Matre vero *Eli-
sabethe Knorren*, foemina laudatissima. Avus ei paternus fuit
Nicolaus Niebawr / Avia paterna *Anna Krügers* / Avus mater-
nus *Andreas Knorren* / Avia deniq; materna *Gertrud Pauls* /
spectatissimi Viri *Dn. Petri Pauli*, judicij ibidem præfecti fi-
lia. Ex hac ortum honestissima familia maturè Parentes in-
pietate & literis formandum fidelibus præceptoribus tradi-
derunt, eumq; anno M. DC. XXI. mense Septemb. ableg-
garunt Wisnariam, ibiq; integros quatuor annos suis sum-
ptibus ludo literario interesse voluerunt. Anno XXV. cir-
ca solstitium relicta ob pestem Wisnaria de sententia Paren-
tum ad scholam Parchimensem noster ὁ μακάριος se contulit,
sed anno sequenti Wisnariam regressus est, Anno XXVII.
auctis

auctis annis iudicio & eruditione fama Scholæ Lubecensis,
cui tunc maximè florenti Rector præerat excellentissima.
Vir eruditione *Joh. Kirchmannus*, accensus Lubecam iuit,
ibiq; annum integrum feliciter rem gessit. Tandem relictis
trivialibus in hanc nostram venit Academiam Anno
XXII. circa Paschatos festum & ingenium, quod à DE O
naturæ Auctore acceperat alacré & acré, summa diligentia
& dexteritate excolere perrexit & fundamenta studij Juri
dici ex voto jecit. Anno XXXI. media æstate ita volente
Patre, quem tunc solum matre ante biennium mortua ha
buit superstitem, in Borussian iuit ad Academiam Regio
montanam; inde elapso biennio nempe Anno XXIII. à
Patre evocatus Rostochium repetiit. Postea anno XXXVI.
mense Julio cum *Jacobo Kriwefio* Lubecense discipulo Lug
dunum Batavorum concessit, & anno sequente circa autum
num cum eodem Kriwefio ejusq; fratre Gothofredo Colo
niam Agrippinam profectus est, ibiq; studiorum causa inte
grum annū substitit. Anno XXXIX. circa Nundinas Fran
cofurtenses autumnales utroq; discipulo comitatus relictæ
Colonia, Marpurgum salutavit, lustrato in itinere toto tra
ctu Rhenano inde à Colonia Moguntiam usq; & Franco
furtum. Scilicet ut Corallium,

————— *quamprimum contigit aurās,*

Tempore durefcit, mollis fuit herba sub undis.

Sic ingenia bene nata natali solo relicto à terris alio sole ca
lentibus doctrinæ & prudentiæ tobur acquirunt. Tandem
fratris literis evocatus Marpurgo discessit circa æquinocti
um vernum Anno XXXIX. & florentissimas Germaniæ Civi
tates transiens circa festum Ascensionis patri solo redo
natus est, nec multo post mensis nimirum Junij die XI. Pa
trem morbo atq; ætate confectum amisit, natum annos cir
citer LXVI. Cum ergo noster p. d. satis peregrinationibus stu
dijsq; dedisset temporis, cœpit de quietiori vitæ genere co
gitare

gitarē, in quo proposito DEUM sibi sensit propitium & faventem. Anno enim sequenti, *M. DC. XL. 27. Jul.* desponsata ipsi est omnium virginalium virtutum laude decoratissima *Elisabetha Krügers* / ab ejusdem matre vidua, matrona pientissima, tum superstite: quæ Sponsalia mensis Septembris ejusdem anni die *XXIII.* nuptiæ auspiciatissimæ sunt insecutæ. Duravit ad decennium hoc conjugium, tanta conjugis utriusq; fide & benevolentia, mutua, ut nunquam ipsis necessum fuerit adire sacellum Dæ Viriplacæ, quod Romæ quondam in palatio pacis domesticæ custodem erectum fuisse scribit Valerius, nec coacti sint instituere Charistia in quibus cognatorum & affinium interventu rixæ componerentur. Enimvero & ipse, noster pie defunctus morum amabilitate, sinceraq; fide nitensq; candore; & conjux morum suavitate, probitate, modestia aliisq; hujus sexus ornamentis ita tulerunt levaveruntq; conjugij condimenta & onera, ut cohabitasse sibi videantur ne biennium quidem. Hoc conjugium ut felix fortunatumq; fuit concordia, quæ est omnium in hoc statu bonorum caput, ita foecundum quoq; sobole fuit: vidit enim noster pie defunctus ex se natos liberos quinque, *Carolinam Elisabetham*, natam Anno *XL7. Sept.* *Johannem* natum Anno *XLIII. 9. Febr.* *Johannem Andream* Anno *XLIV. 23. Sept.* *Elisabetham* Anno *XLVI. 1. Jun.* & *Christophorum* Anno *XLIX. II. Maji*, sed in duos priores acerba mors crudeles ungues injecit, eosq; in censum suum transtulit. Postremi tres adhuc per DEI gratiam vivunt, atq; ut diu vivant feliciterq; & ætate pariter & pietate, indies crescant ac proficiant, quod & Parentis defuncti decumbentis unicum votum fuit, ex animo comprecamur. Cæterum, cum processus in studio Jurimignes nostrum p. d. minimè latere paterentur, sed lucēs & præmia suo quodam jure & merito flagitarent, factum

Etum est. Anno *XLII*. 6. Jul. ut sub *DECANO* Viro Amplif-
simo & Consultissimo *Dn. Nicolao Schüßen / J. U. D. & Pro-*
fessore celeberrimo, *Dn. Collega & amico nostro singula-*
riter dilecto & colendo summus ipsi in utroq; Jure gradus
conferretur, quem ille eruditione & scientia Juris singulari
semper exornavit. Quicum germanam fidem & candorem,
perpetuum animiq; probitatem sine fuce & fallaciis, more,
majorum, raras exulceratissimo hoc & maligno seculo dotes,
felici nexu copulavit. Sed his indignus erat mundus: quo
factum est, ut hoc cœli depositum suo cœlo redderetur.
Quod factum nocte insequente diem *XVI*. Decembr. hora cir-
citer media prima. Nimirum erat noster p. d. scorbuto ob-
noxius (verba sunt Excellentiss. & Experientiss. *Dn. Joa-*
schimi Stockmanni, Med. D. & P. P. in hac Academia celeberr-
rimi, Collegæ & Amici pl. dilecti & honorandi) qui à lon-
go tempore familiaris cum gravibus symptomatis non ef-
fet molestus & tolerabilis videretur, totum corpus paulatim
pravis honoribus replevit, & accedente icteritia pertinacis-
sima, accedentibus vigiliis, cum ex perpetuo corporis pruri-
tu, tum ex sicca tussi, alimentorum appetitum penitus sustu-
lit viresq; omnes ablumfit. Et quanquam ad summam in-
curando diligentiam nihil reliqui fieret, frustra tamen fue-
re omnia. Quod cum animadverteret p. d. qui toto vitæ
tempore pietatem constanter sectatus fuerat, noluit com-
mittere, ut ea in hoc extremo actu deficeret. Quin potius
toto, quo decubuit tempore, Jesum suum in oculis, in mente,
in ore habuit, ejusq; benignissimæ voluntati summa se &
imitanda patientia resignavit. Cœlesti pabulo refectus est
pridie ejus diei, quo placidè decessit, postquam desiderium
suum ardentissimum erga divinissimum hoc viaticum ex-
promississet. Cumq; deficiente sermonis usu juberetur pau-
cula verba: *Gott sey mir armer Sünder gnädig*/proferre, no-
luit

luit nos, & quantum licuit, ex prædictis precibus & confessionibus summam
quandam concepit, apertoq; capite humili devotione pronuntiavit. Et ad
extremam mortis horam durante sensuum integritate mentisq; pleno vige-
re, non tantum cantiones sacras, *Herzlich thut mich verlangen / &c. JEſu
Chriſt wahr Menſch vnd Gott / &c. Wann mein Sündlein verhar-
den iſt / &c.* ſumma attentione audivit, verum etiam illa ipſa horula, qua oc-
cubuit, interrogantibus iis, quæ adſtabant, an Jeſum cordi ſuo incluſum in-
imicisq; infixum ſenſibus haberet, hæc dubiam fidei ſuæ perſeuerantis teſte-
ram manum ferme per quadrantem horæ antea non motam elevando edi-
dit, ſibiq; curæ unicæ & cordi eſſe Jeſum ſuum Salvatorem demonſtravit, &
ſic animam efflavit, atq; quod omnium verè piorum votum eſt, Salvatori &
Epilcopo animarum noſtrarum reddidit. Nullum autem dubium eſt, quin
præmatura hæc Optimi Viri, optimi Mariti mors amicis & inprimis Conjugi
ſummum luctū attulerit. Sed cogitabunt, mortem piorum quietem eſſe con-
iunctam cū immarceſſibili corona. Quod ſi mortem gentiles haud dubitarūt
dicere abſentem & expectatam ægritudinis plurimum adferre dementibus,
at præſentem nemini eſſe moleſtam, quippe quæ à perpetuo ſopore quodam
differat nihil, cum animus ipſe incorruptus diſcedat à corpore, morsq; conti-
nuo ſequatur ſenſu omni penitus ſublato, quid nos dicere par eſt, perſuaſos,
non tantum ſomnum eſſe mortem verum etiam ſenſum gaudii inexhauſti
in Abrahæ ſinu? Romani eos qui vivi virtute ſibi coronam paraſſent, eadẽ
& mortuos inſigniebant, non tantum illis diebus quibus intus domis poſiti
eſſent, quos ſeptem fuiſſe in funeribus indictivis *Servius* autor eſt, verum eti-
am eo die, quo ad roſtra ſolemniter efferbantur. Nec eſt dubitandum, quia
illis, qui bonum certamen certarunt, quibus coronam juſtitiæ in coelis repo-
ſitam eſſe omni exceptione major Gentium Apoſtolus docet, ſit *DEUS*, ſimul
atq; quod naturæ debebant, morte exſolverunt, redditurus. Noſtrum eſt, Ci-
ves omnium ordinum Academici, mortem quotidie meditari, hoc potissi-
mum tempore, quo Civis Academici hujus florentiſſimi corpus effertur, &
Viduz amicisq; relictis condolentiæ noſtræ Chriſtianiæ affectum teſtari, no-
ſtraq; adverſum inclitæ hujus Academici membra honorata benevolentiam
repræſentare, atq; exequias frequenti conventu & præſentia noſtra orna-
re. Quod ut faciatis, quo par eſt ſtudio, rogamus ac ſedulo hortamur.

P. P. Roſtochij ipſo die Victoriæ, qui eſt XXIII. Decemb.

Anno M. DC. L.

Conventus fiet in templo Mariano hora prima.

āuctis annis iudicio & eruditione fama Scholæ Lu-
cui tunc maximè florenti Rector præerat excellen-
Vir eruditione *Joh. Kirchmannus*, accensus Lube-
ibiq; annum integrum feliciter rem gessit. Tandem
trivialibus in hanc nostram venit Academia
XXIIIX. circa Paschatos festum & ingenium, quod
naturæ Auctore acceperat alacre & acre, summa di-
& dexteritate excolere perrexit & fundamenta stu-
dici ex voto jecit. Anno XXXI. media æstate ita
Patre, quem tunc solum matre ante biennium ma-
buit superstitem, in Borussian ivit ad Academia
montanam; inde elapso biennio nempe Anno X
Patre evocatus Rostochium repetiit. Postea anno
mense Julio cum *Jacobo Kriwefio* Lubecense discip-
dunum Batavorum concessit, & anno sequente cir-
num cum eodem Kriwefio ejusq; fratre Gothofre-
riam Agrippinam profectus est, ibiq; studiorum o-
gram annū substitit. Anno XXXIX. circa Nandi-
cofurtenses autumnales utroq; discipulo comitatu
Colonia, Marpurgum salutavit, lustrato in itiner-
ctu Rhenano inde à Colonia Moguntiam usq; &
furtum. Scilicet ut Corallium,

————— *quamprimum contigit aurās,*

Tempore durefuit, mollis fuit herba sub undis.

Sic ingēnia bene nata natali solo relicto à terris al-
lentibus doctrinæ & prudentiæ tobur acquirunt.
fratris literis evocatus Marpurgum discessit circa a-
num vernum Anno XXXIX & florentissimas Germa-
tates transiens circa festum Adscensionis patrio
natus est, nec multo post mensis nimirum Junij
trem morbo atq; ætate confectum amisit, natum
citer LXVI. Cum ergo noster p.d. satis peregrinatio-
diisq; dedisset temporis, cœpit de quietiori vitæ

A 3

